

Unga i arbetslivet

Långvarig sjukfrånvaro och allvarliga arbetsolycksfall

Andreas Ek och Mats Åhlgren

2018-10-05

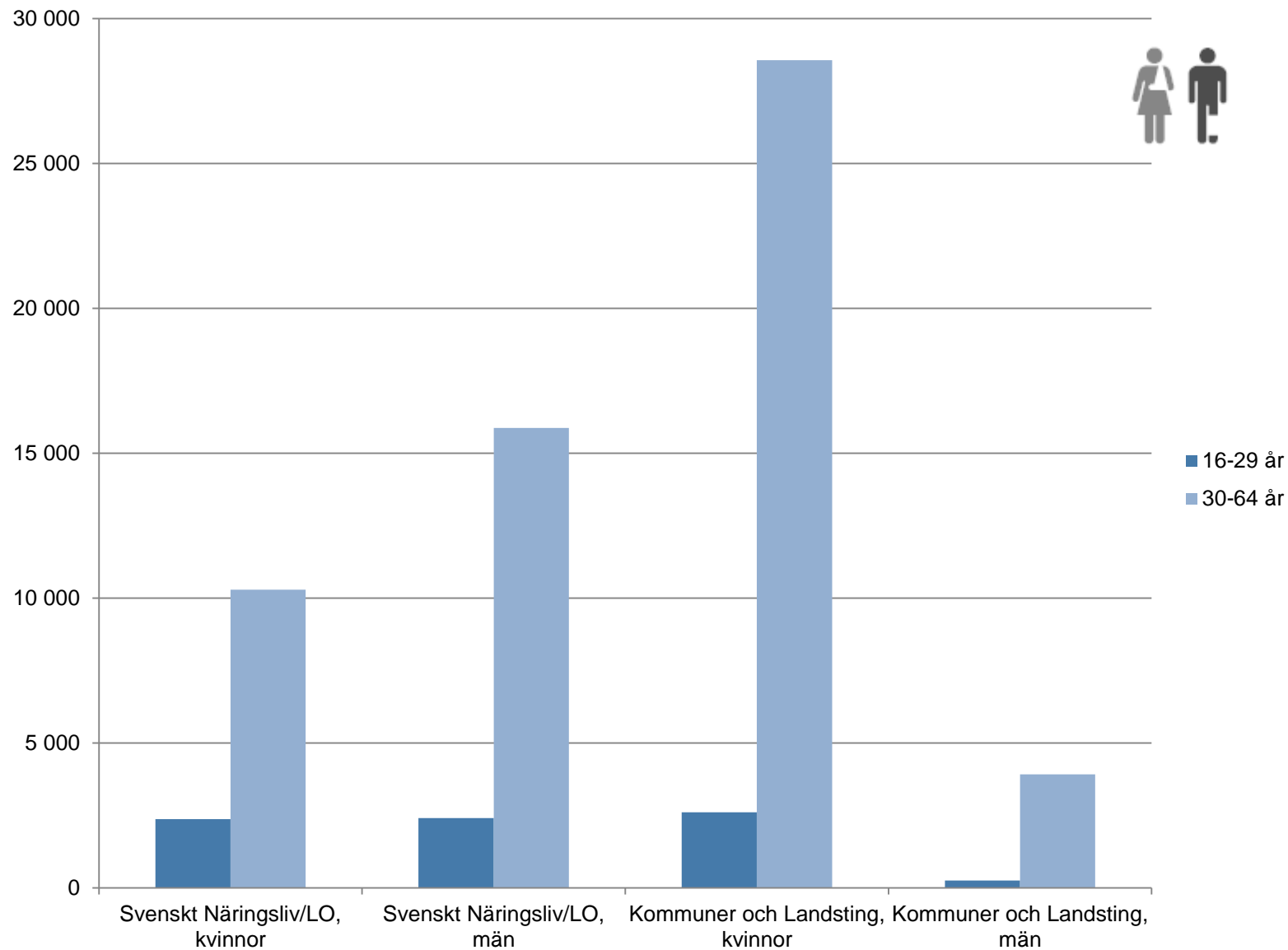
Unga

- Avser åldersgruppen 16-29 år. Jämförs med åldersgruppen 30-64 år.

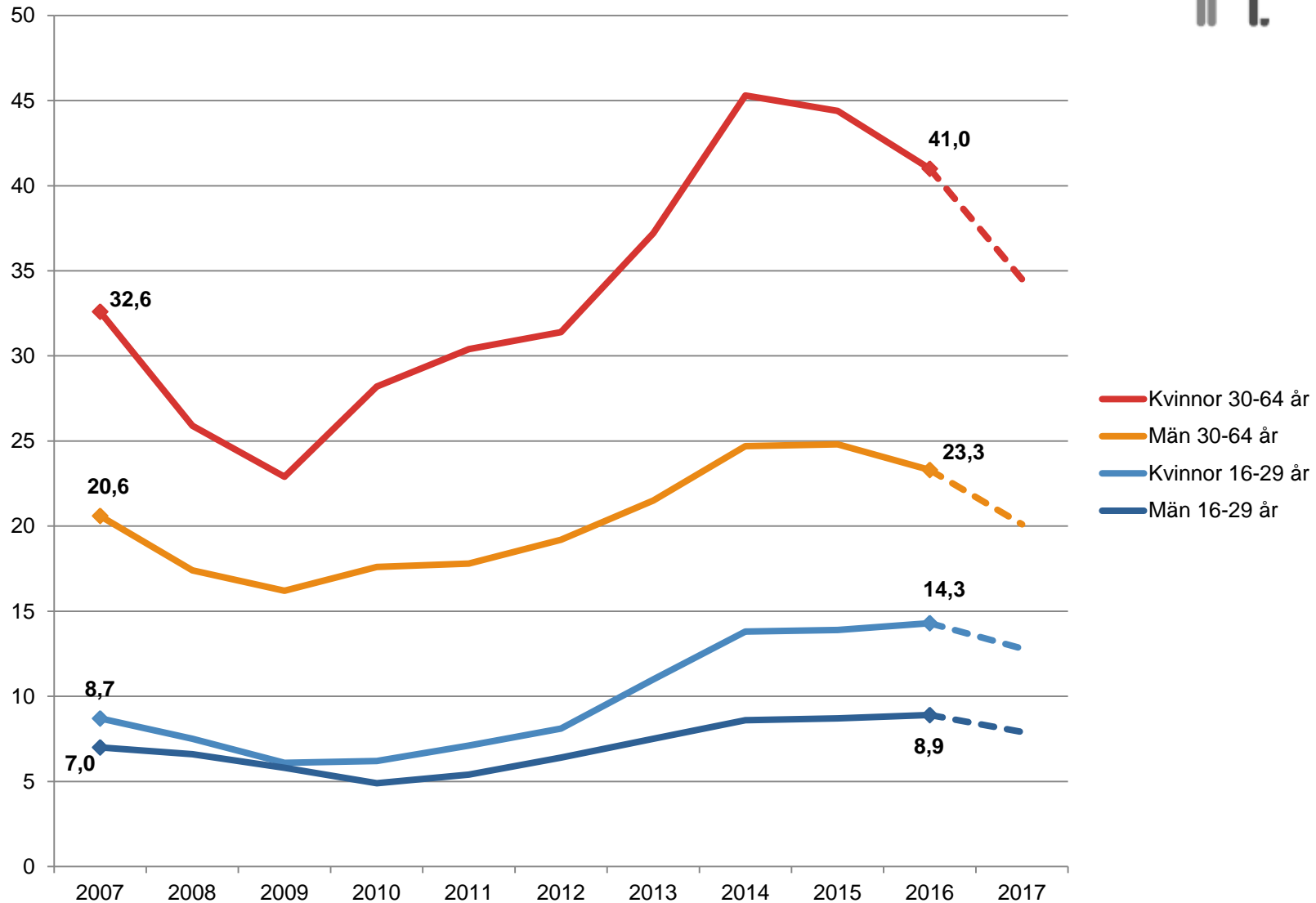
Långvarig sjukfrånvaro

- Sjukförsäkringarna omfattar privata arbetare inom Svenskt Näringsliv/LO samt anställda inom Kommuner och Landsting.
- Som långvarig sjukfrånvaro räknas sjukfall som varat mer än 90 dagar eller där månadsersättning beviljats.

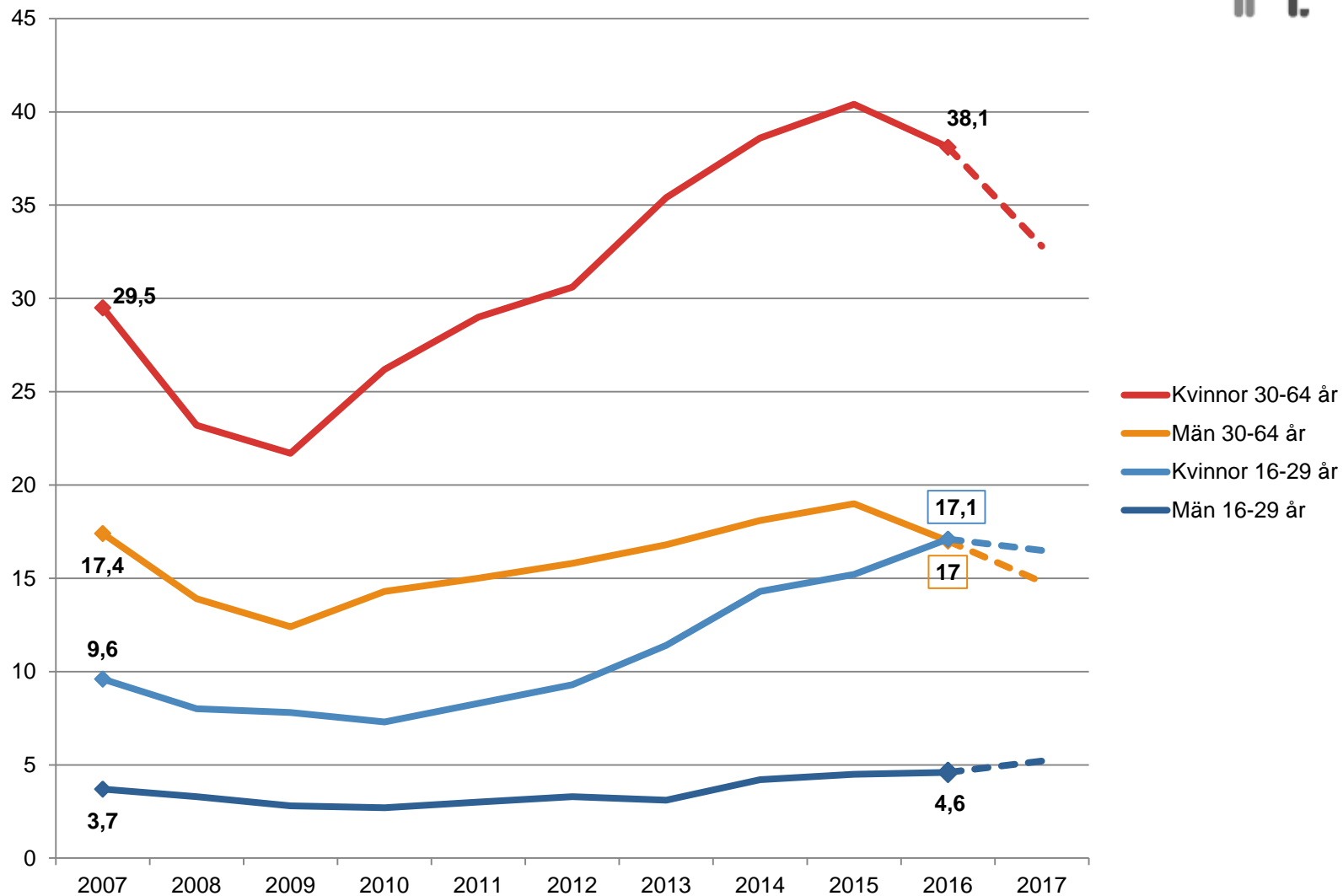
Antal långa sjukfall 2016

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta Svenskt Näringsliv/LO

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta Kommuner och Landsting

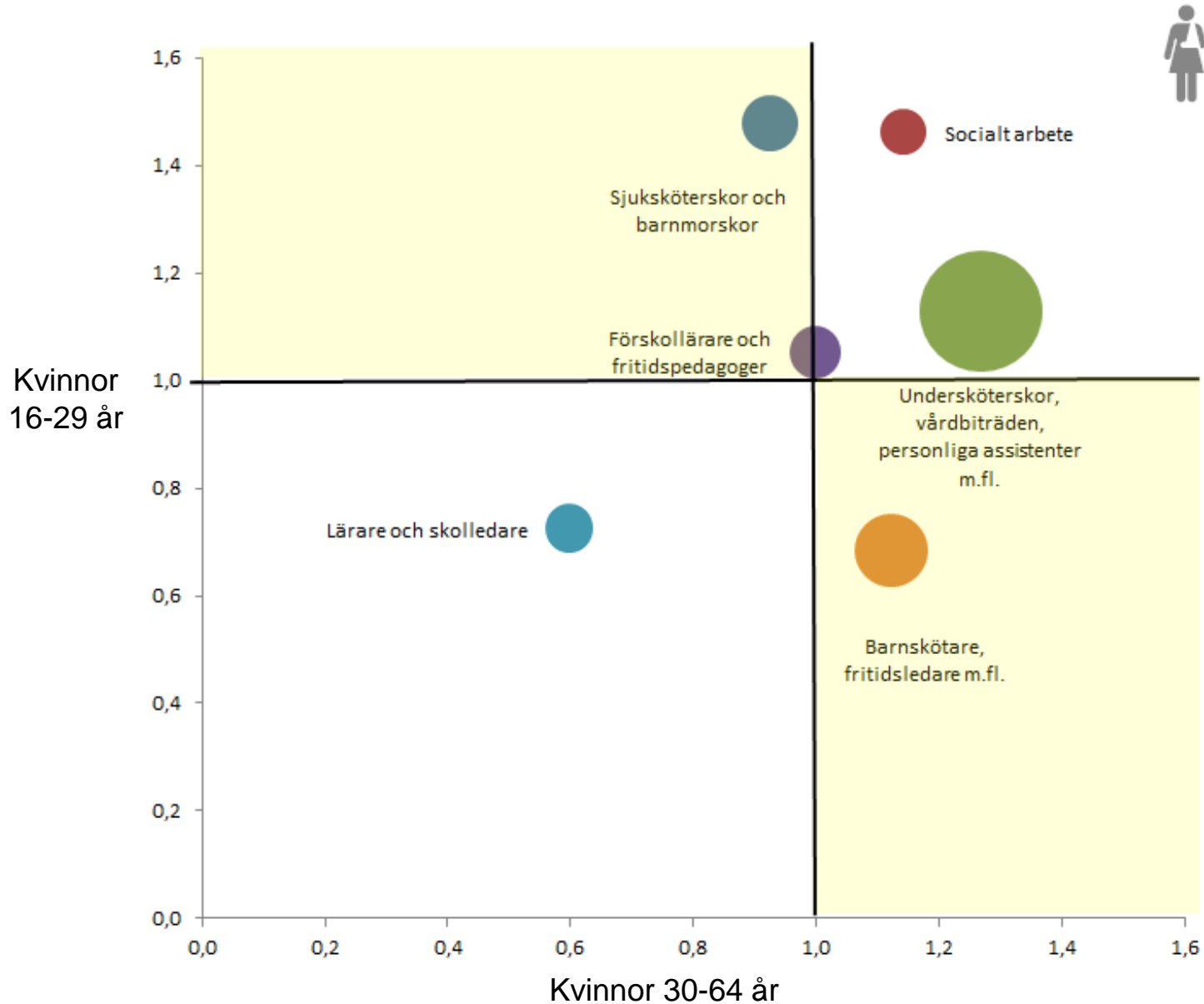
Jämförelse av risk för långvarig sjukfrånvaro mellan olika yrkesgrupper

- Åldersgruppen 30-64 år har klart högre risk för långvarig sjukfrånvaro än åldersgruppen 16-29 år i alla större yrkesgrupper.
- Därför mer belysande att studera överrisk och underrisk för yrkesgrupper.

Exempel: $\frac{\text{Risk för manliga yrkesförare 16-29 år inom SN/LO}}{\text{Risk för samtliga män 16-29 år inom SN/LO}} = 0,84$ (underrisk)

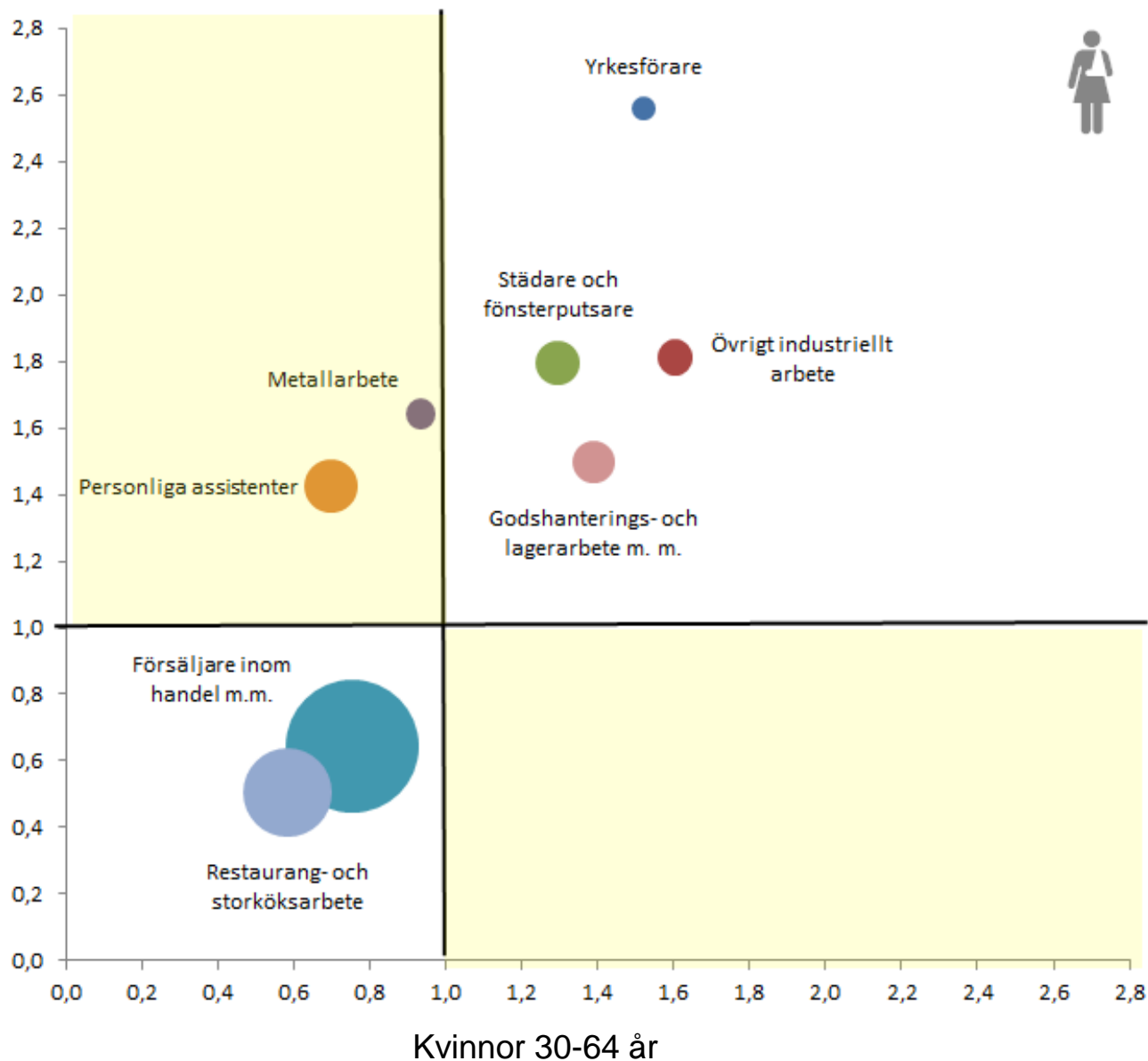
Jämförs med: $\frac{\text{Risk för manliga yrkesförare 30-64 år inom SN/LO}}{\text{Risk för samtliga män 30-64 år inom SN/LO}} = 1,19$ (överrisk)

Över/underrisk för långvarig sjukfrånvaro per yrkesgrupp 2016. Kommuner och Landsting, Kvinnor.

Över/underrisk per yrkesgrupp 2016. Svenskt Näringsliv/LO, Kvinnor.

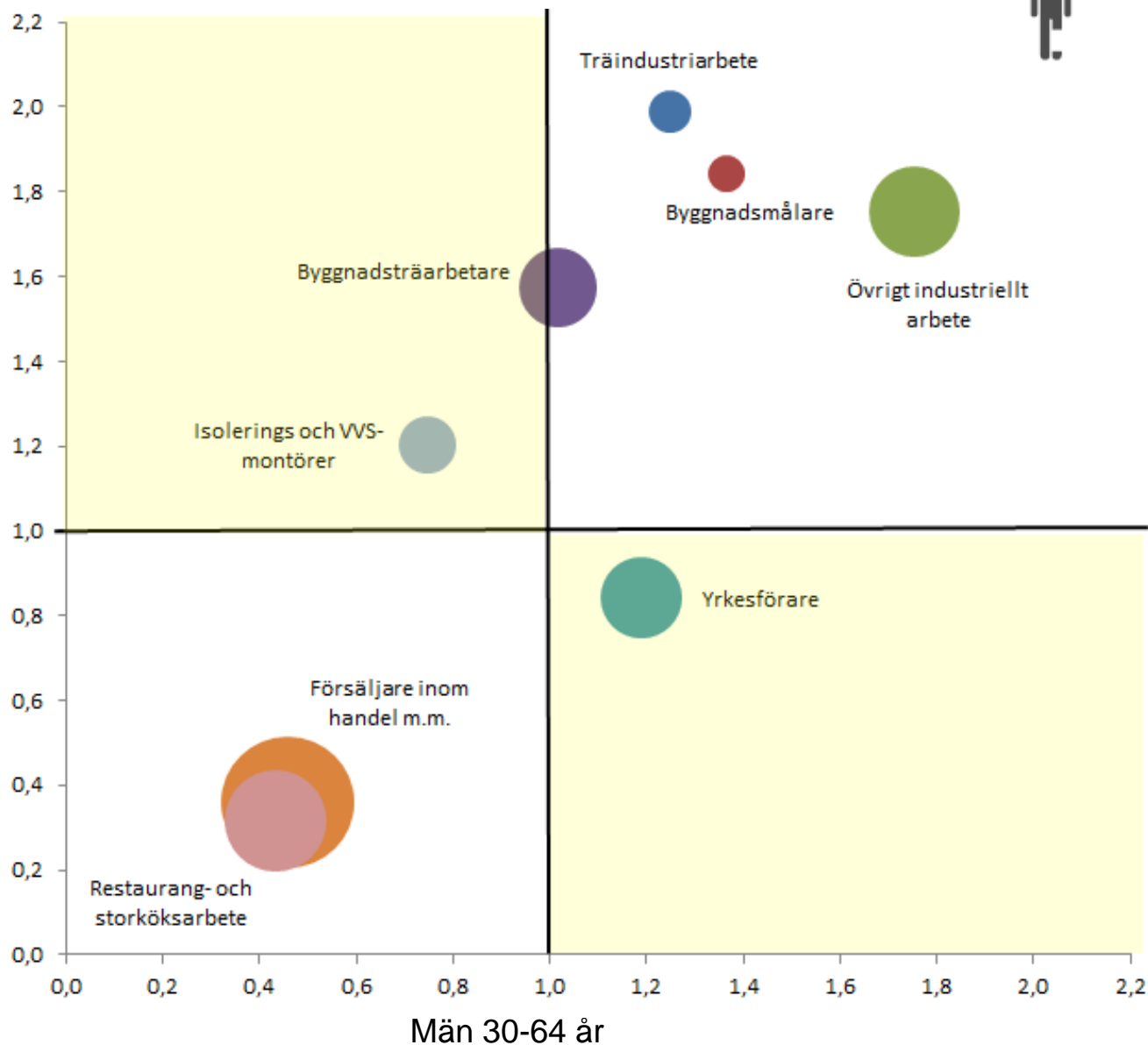
Kvinnor
16-29 år

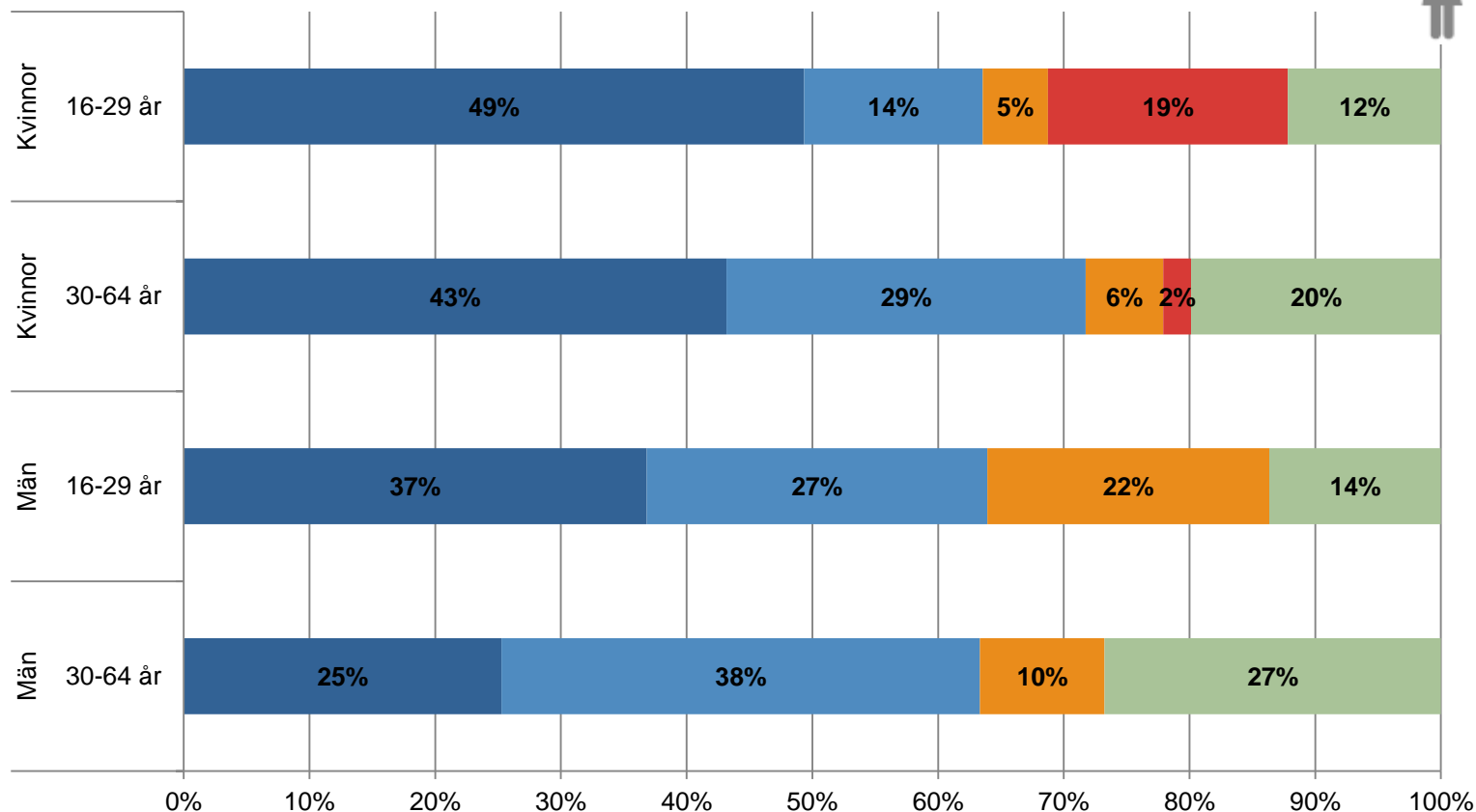
Över/underrisk per yrkesgrupp 2016. Svenskt Näringsliv/LO, Män.

Män
16-29 år

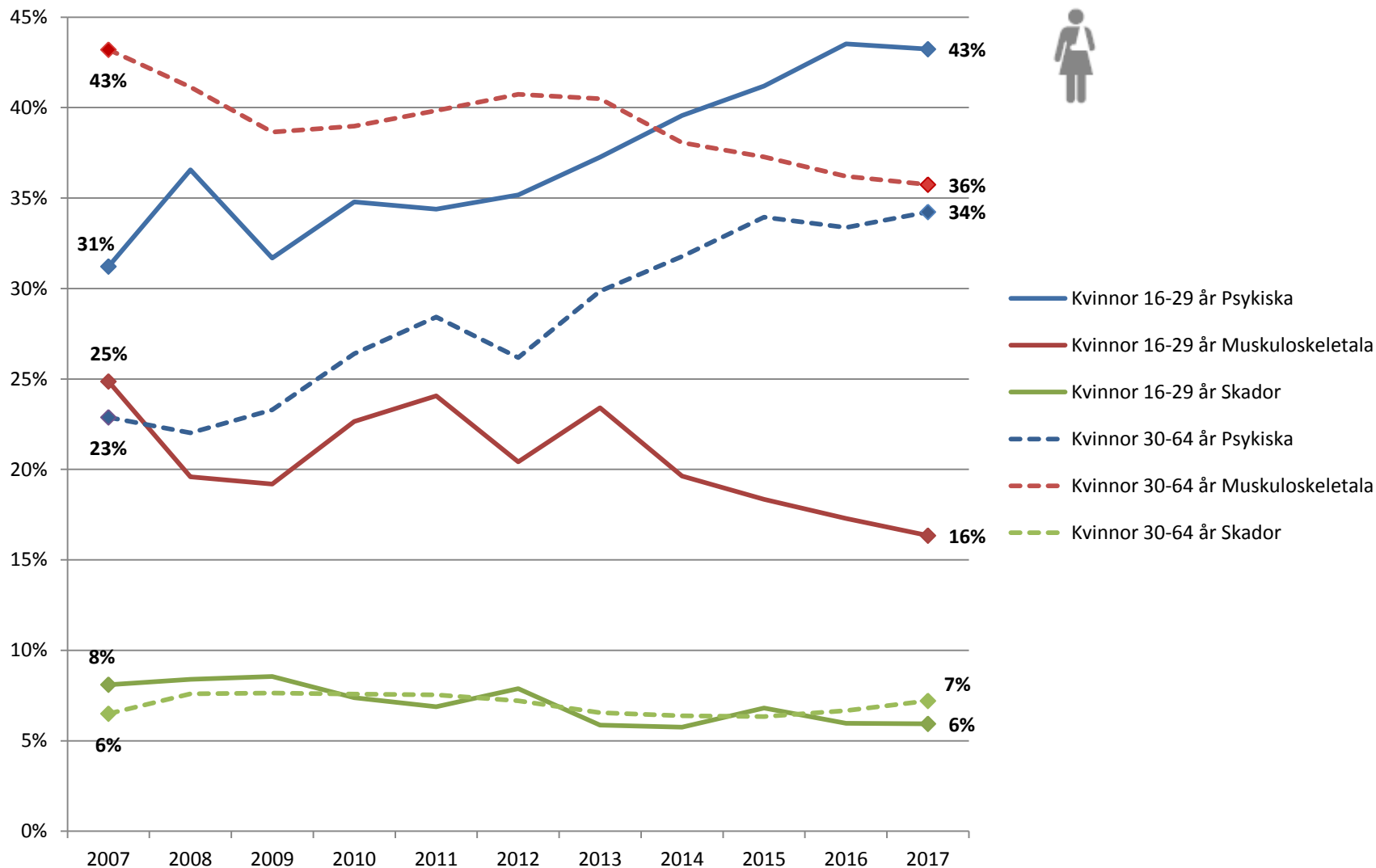

De vanligaste diagnoskapiteln 2015-2016. Svenskt Näringsliv/LO och Kommuner och Landsting.

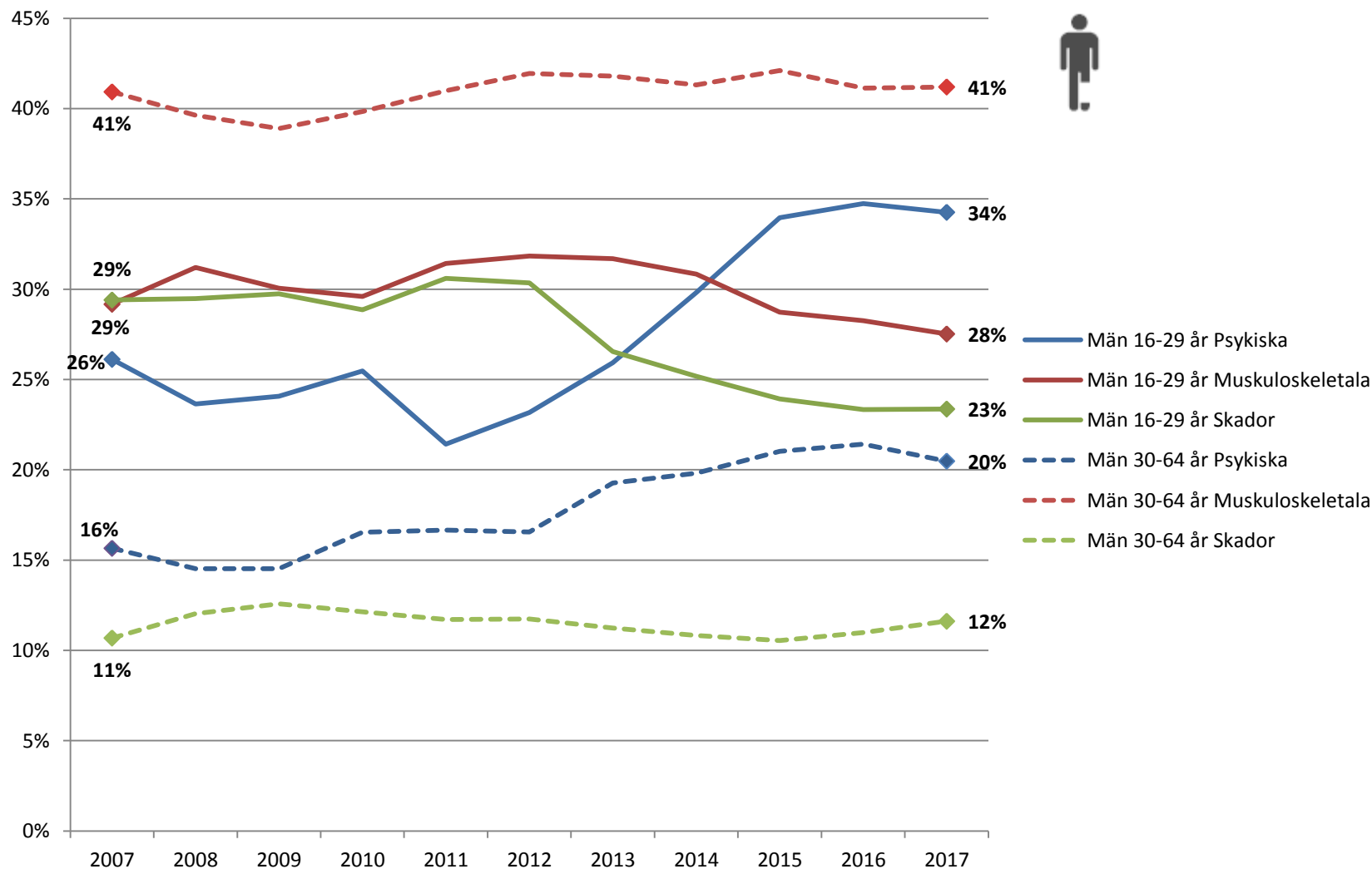

- Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (F00-F99)
- Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven (M00-M99)
- Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker (S00-T98)
- Graviditet, förlossning och barnsängstid (O00-O99)
- Övriga diagnoser

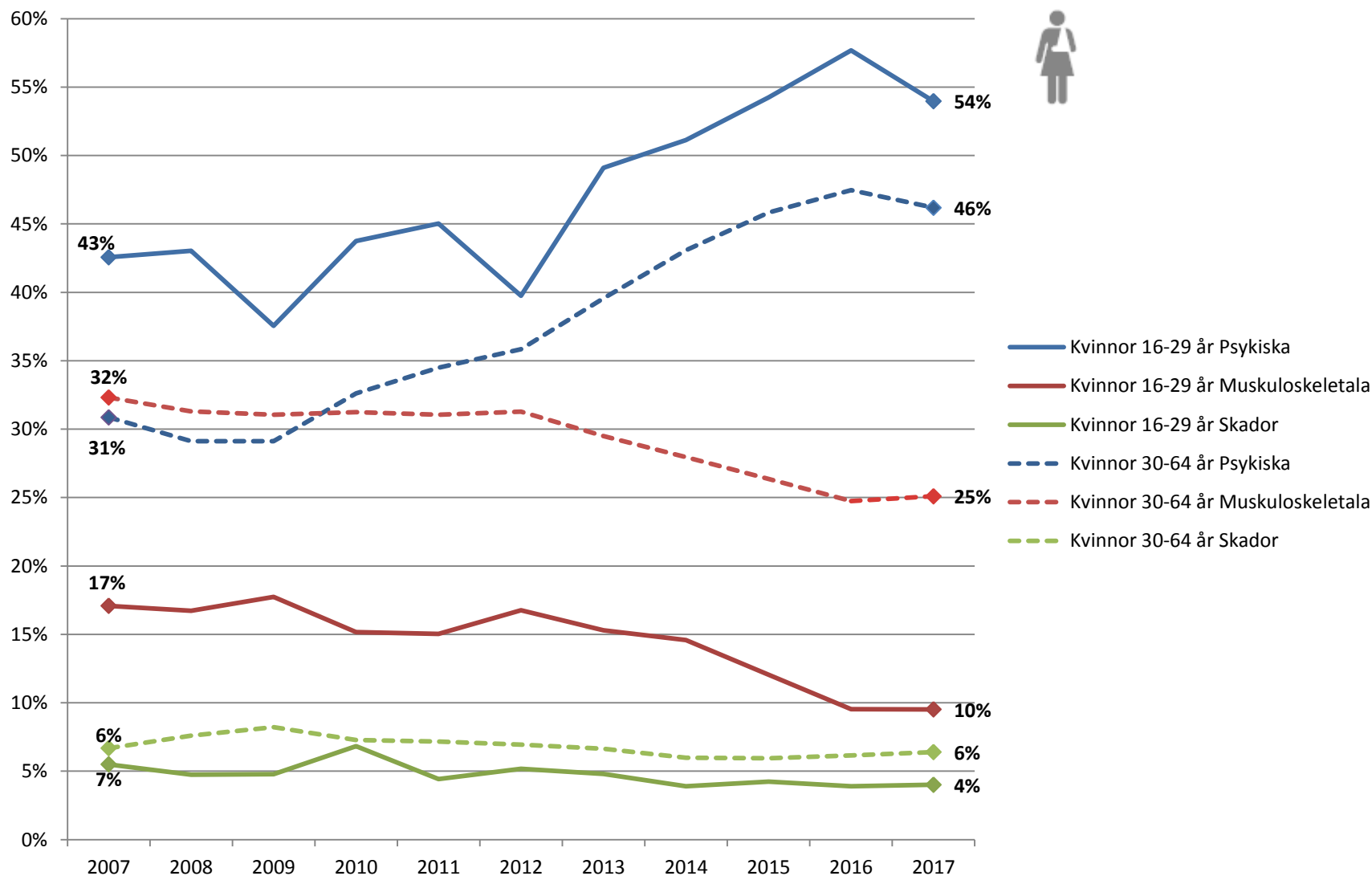
Diagnosandelar över tid. Svenskt Näringsliv/LO, kvinnor.

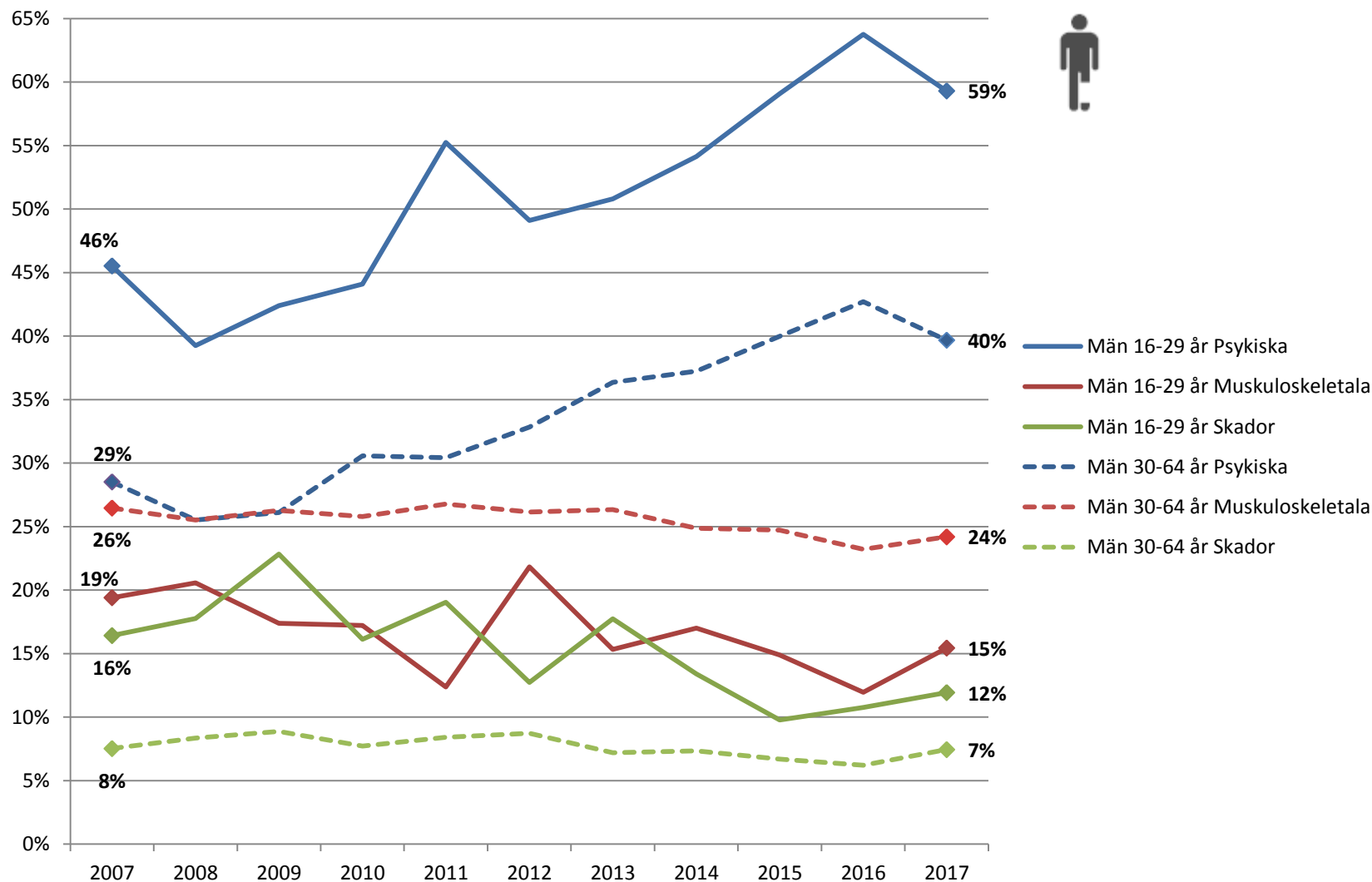
Diagnosandelar över tid. Svenskt Näringsliv/LO, män.

Diagnosandelar över tid. Kommuner och Landsting, kvinnor.

Diagnosandelar över tid. Kommuner och Landsting, män.

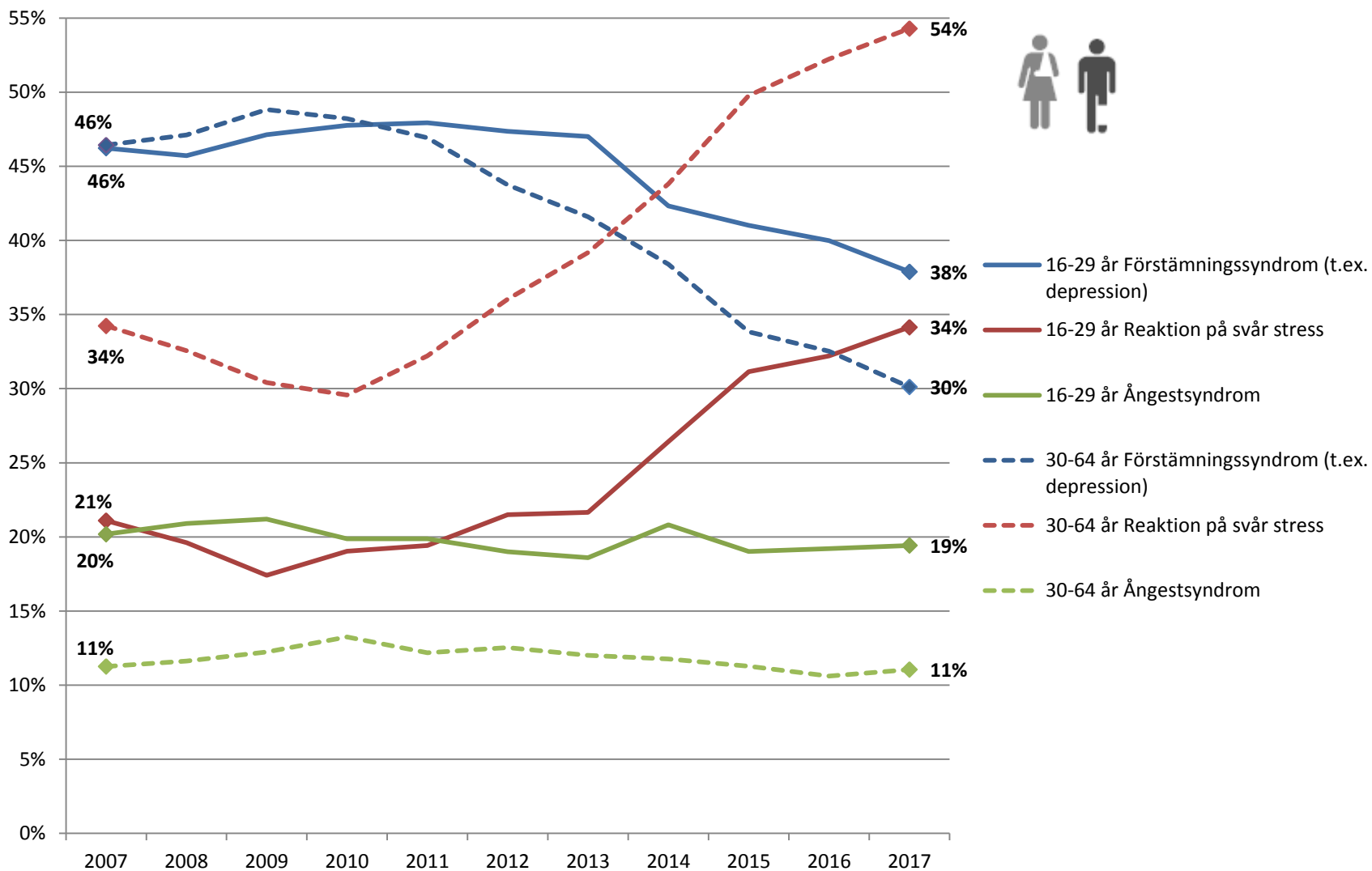

Psykiska sjukdomar (F00-F99)

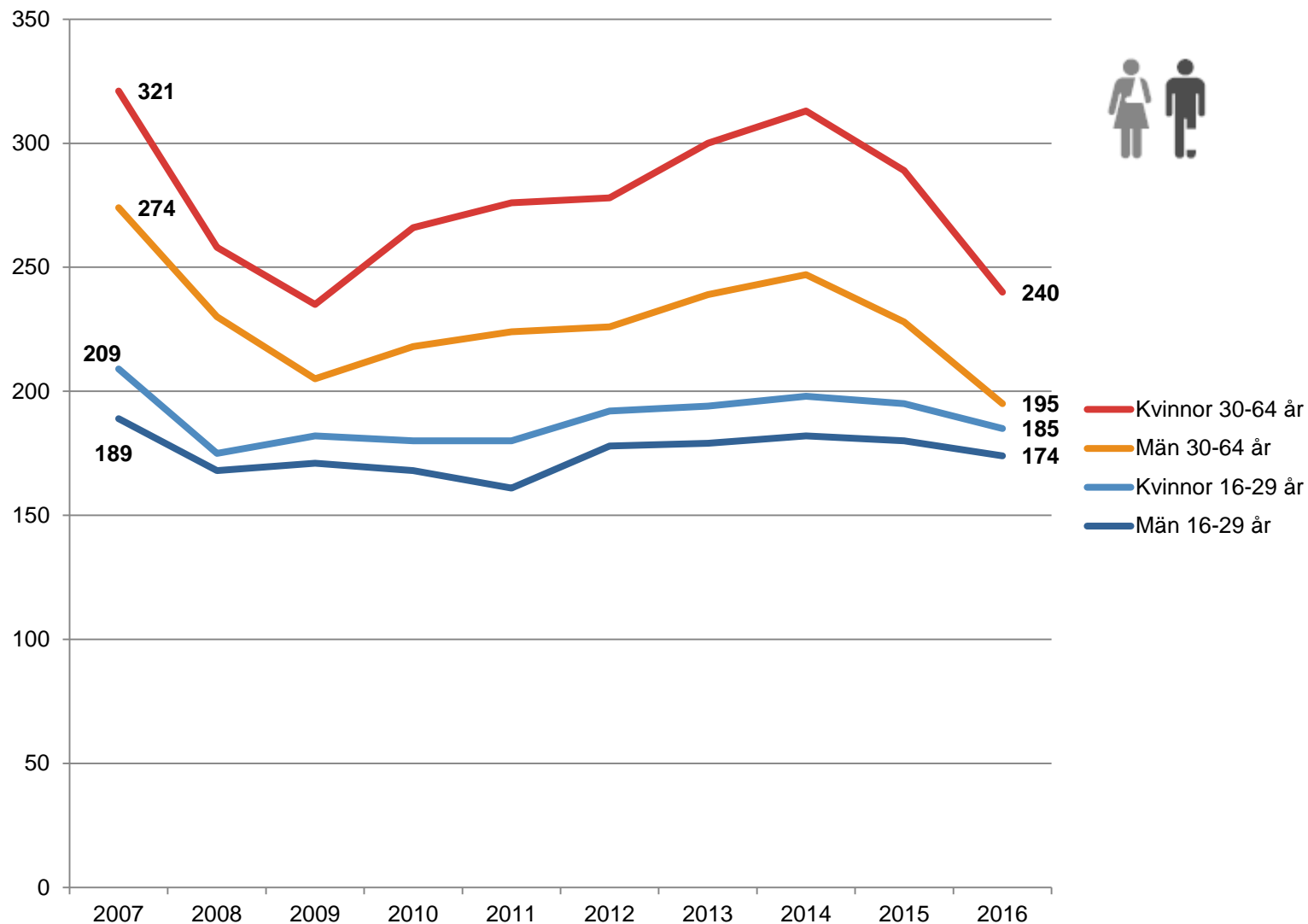
- **Förstämningssyndrom (t.ex. depression)**
- **Anpassningsstörning och Reaktion på svår stress**
- **Ångestsyndrom**
- Organiska, inklusive symtomatiska, psykiska störningar
- Övriga sjukdomar inom diagnosgruppen (F00-F99)
- Sorgreaktion
- Schizofreni, schizotypa störningar och vanföreställningssyndrom
- Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av psykoaktiva substanser

De vanligaste psykiska diagnosernas andel av samtliga långa sjukfall med psykisk diagnos över tid. Svenskt Näringsliv/LO och Kommuner och Landsting.

Medianlängd i dagar för långa sjukfall över tid. Kommuner och landsting och Svenskt Näringsliv LO

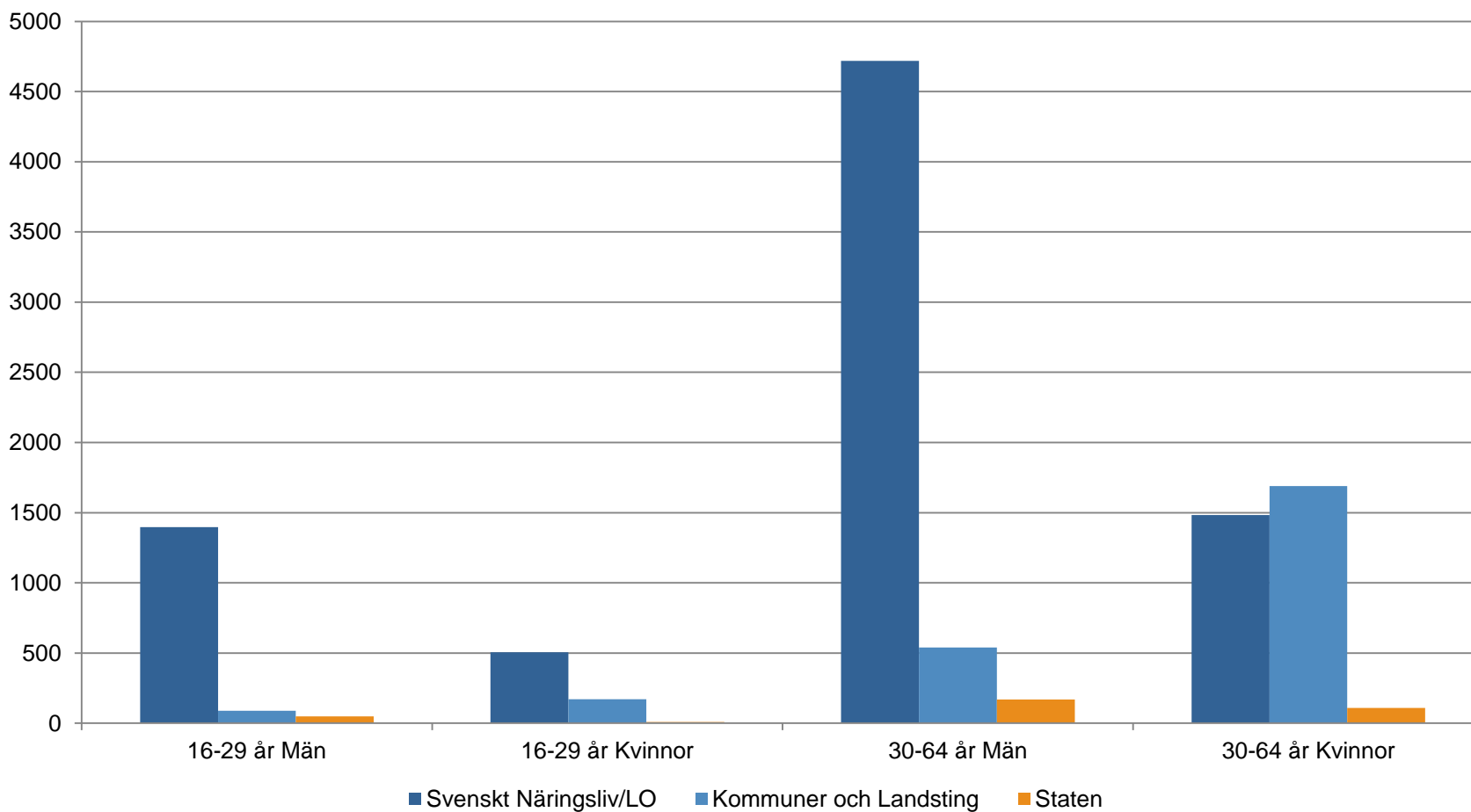
Arbets-skador

- Arbetsolycksfall
- Arbetssjukdomar
- Färdolycksfall

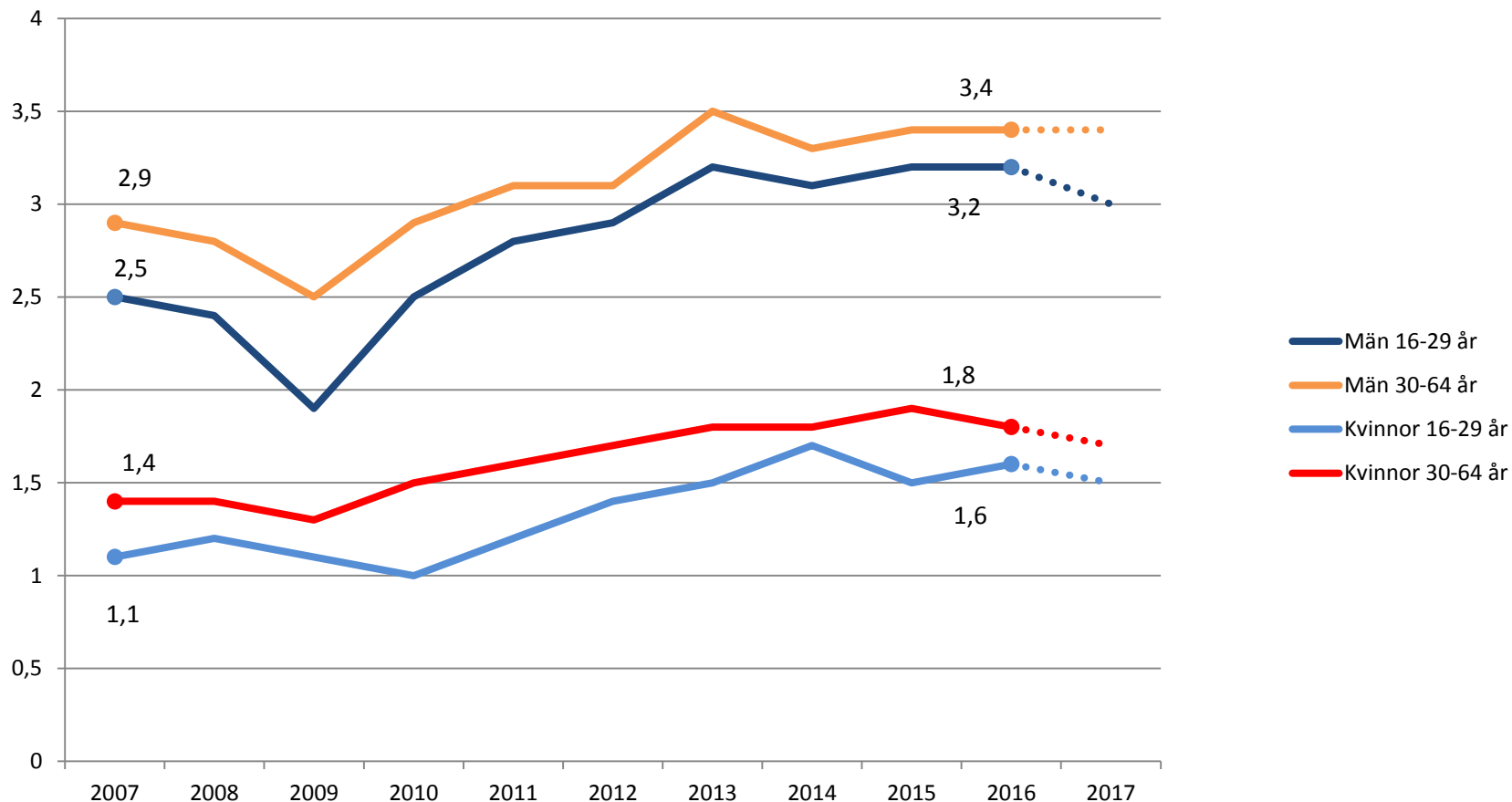
Allvarliga arbetsolycksfall:

- - Sjukfrånvaro mer än 30 dagar
och/eller
- - Medicinsk invaliditet

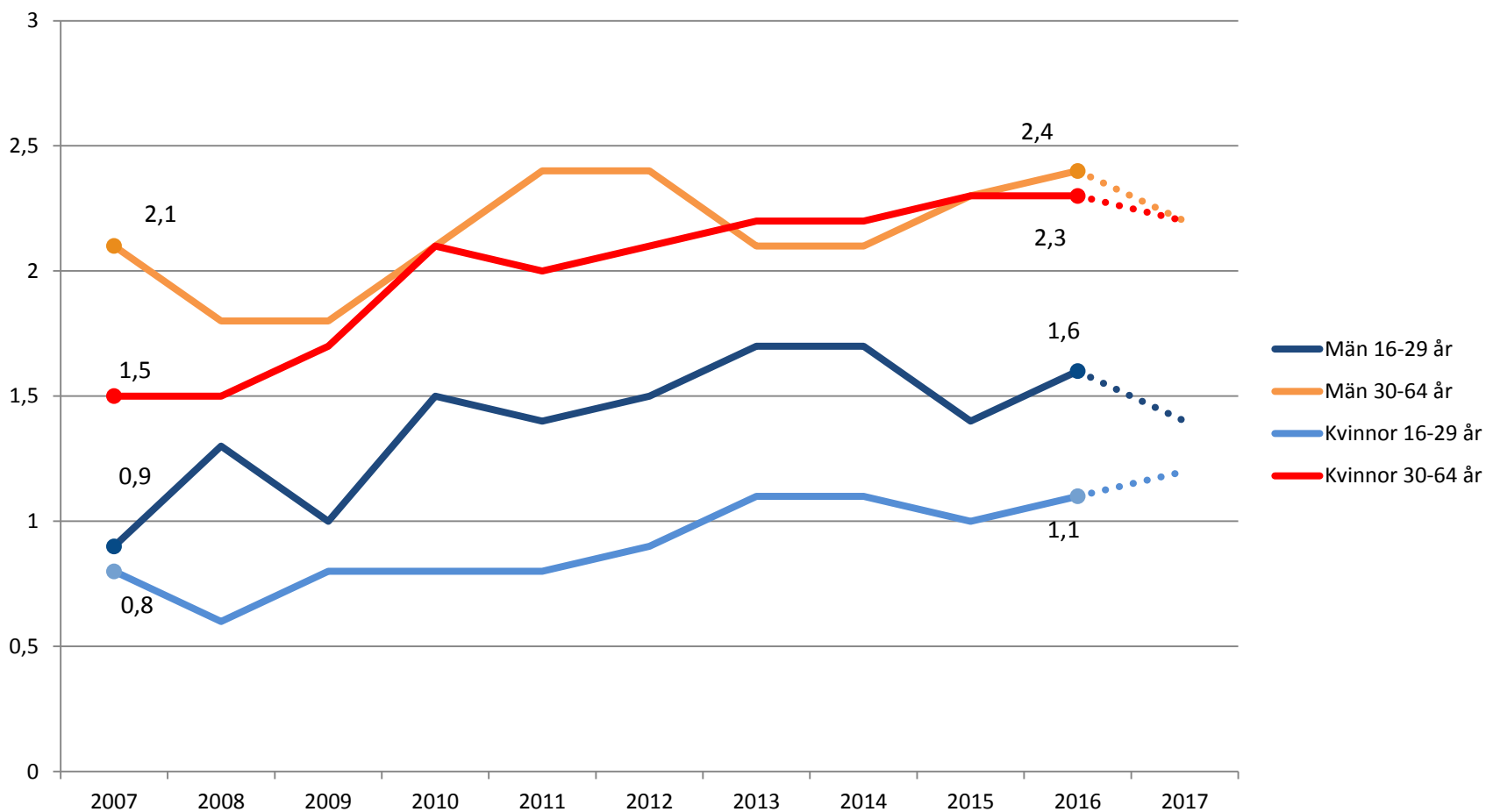
Antal allvarliga olycksfall 2016

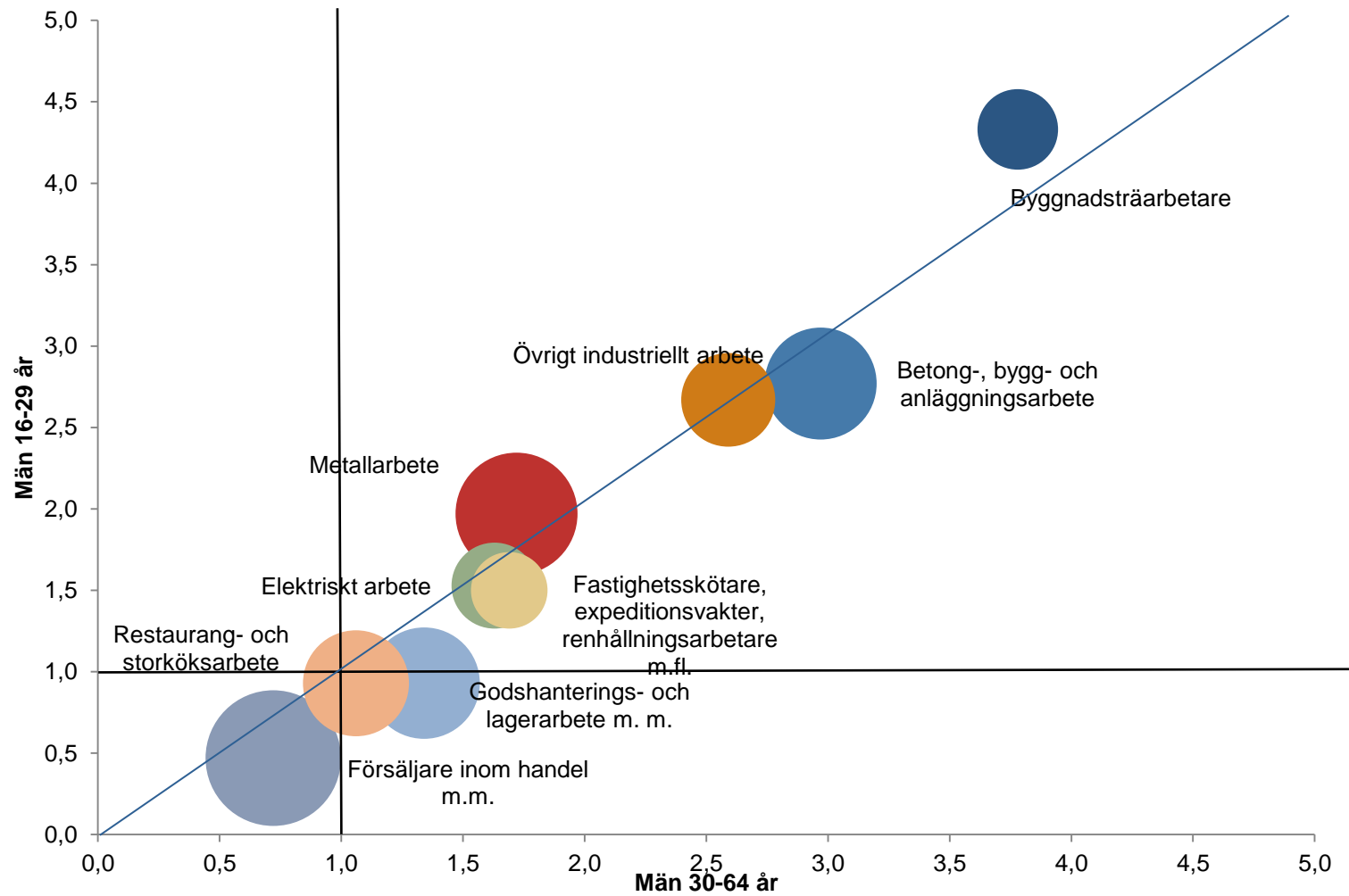
Antal allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta, Svenskt Näringsliv/LO/PTK

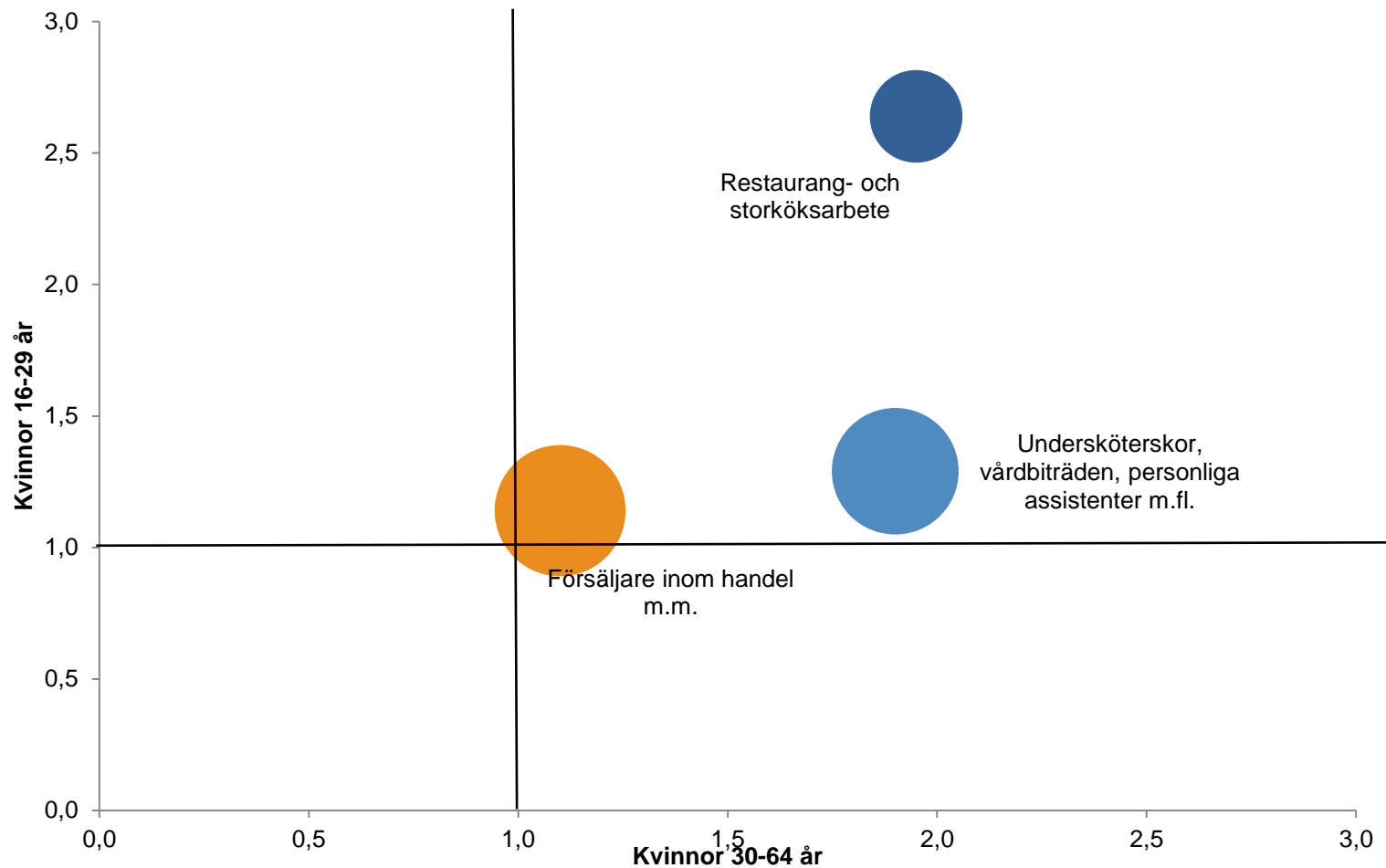
Antal allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta, Kommuner och landsting

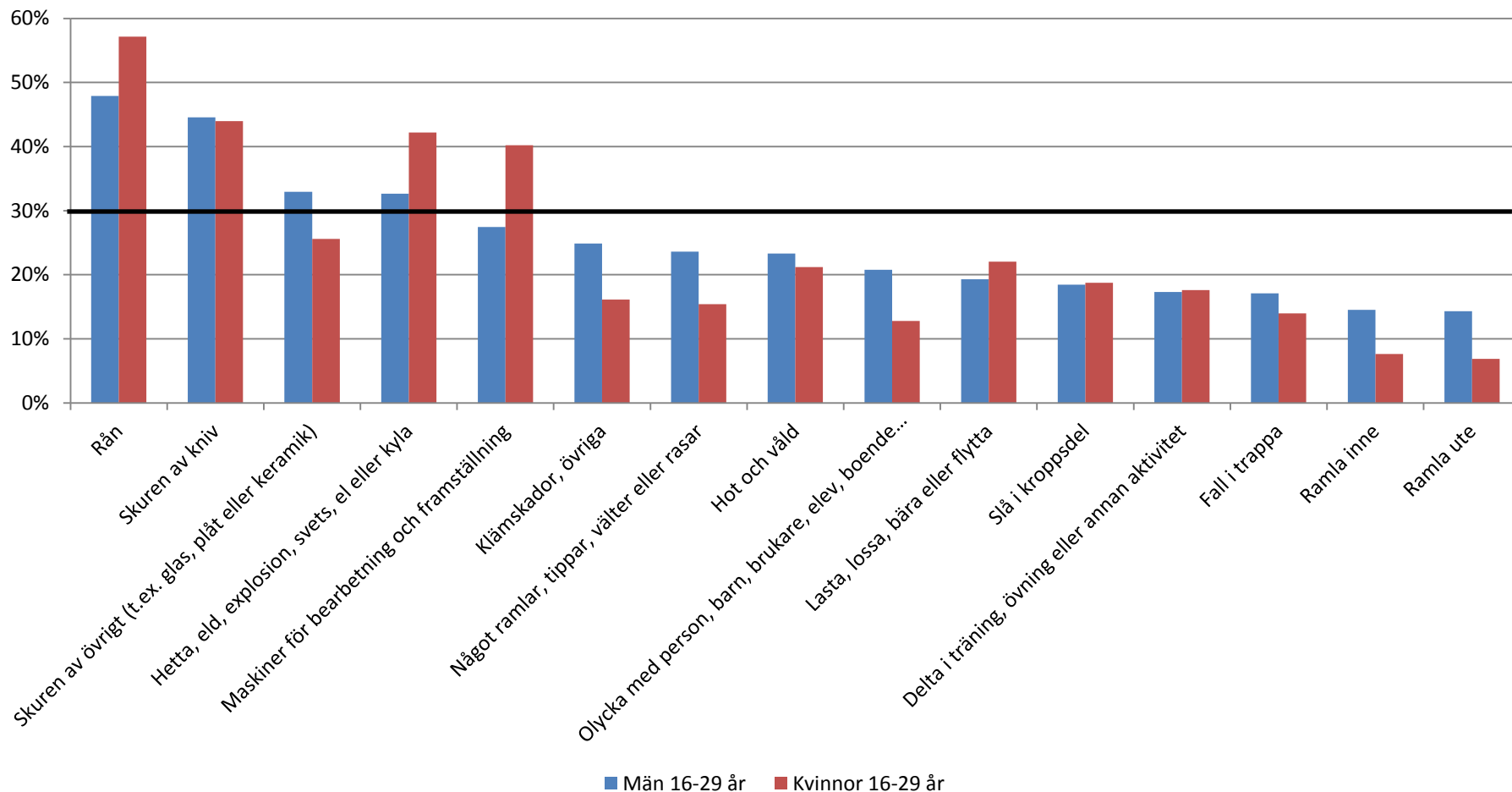
Över/underrisk per yrkesgrupp, Män

Över/underrisk per yrkesgrupp, Kvinnor

Fördelning av händelserna för unga 16-29 år

Rån

Förekommer främst inom handel

”Blev tvingad under pistolhot att öppna dörrarna till lagret och packa ner alla telefoner i en påse”

”En kund kom in till mig bakom kassan och slog mig upprepade gånger bakifrån; i huvudet, nacken, ryggen och axlarna”

En man kommer in till butiken med hjälm och hotade med handgranat och pistol”

Skuren av kniv/ Skuren av annat

För kvinnor sker skadorna främst inom handel och storkök/restauranger, medan män har många av skadorna inom olika yrken inom bygg och industri

”Jag skar mig i vänster lillfinger när jag skulle dela baguetten”

”Jag skar wellpapp och min brytbladskniv gick av”

”Klippte plåtband och fick då den vassa kanten mot tummen som skar upp ett djupt snitt precis över knogen”

Hetta, eld, explosion, svets, el eller kyla

Vanligast förekommande inom restaurang/storkök, men även bland metallarbetare och andra industriarbetare

”Fett från hamburgarna rann ner över armarna”

”Plockade ut kyckling ur ett värmeskåp och brände då min överarm mot metallen i skåpet”

”Skar med gasskärare och smältmetall rann ner i skon”

Maskiner för bearbetning och framställning

De skador som kvinnor får av maskiner är ofta genom livsmedelsarbete.

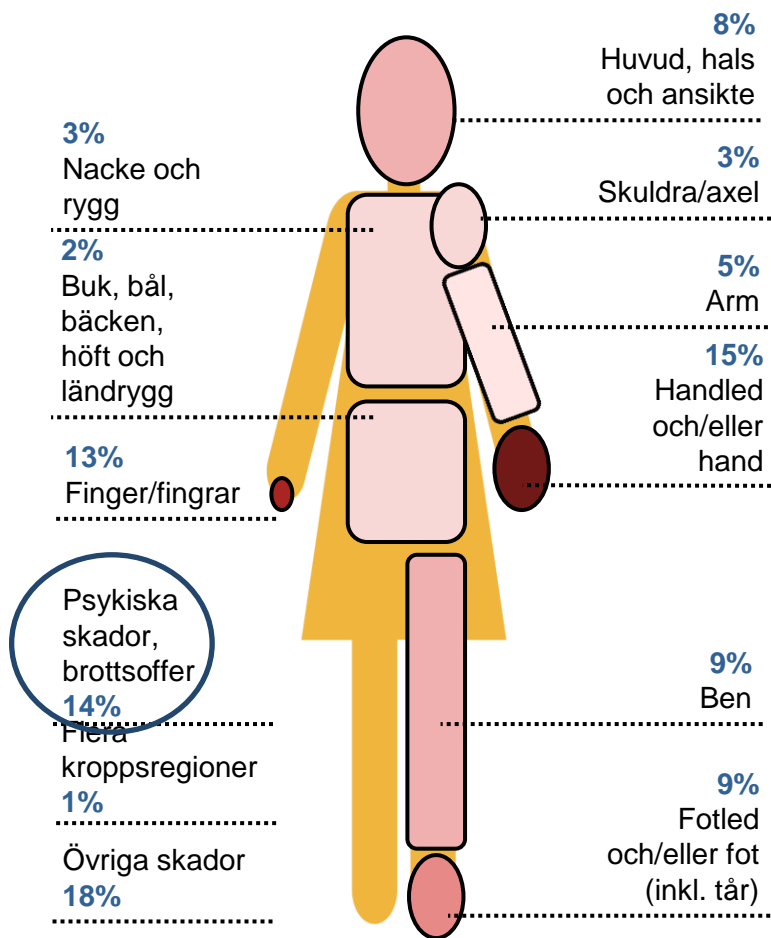
”Skulle skiva skinka och slant. Ring- och långfinger åkte in i maskinen istället”

”Jag skulle skära rostbiff. Säkerhetsskyddet som finns på skärmaskinen är svårt att använda på vissa pålägg, tex rostbiff. För att få fina skivor är det lättare att hålla direkt i köttbiten. Jag slant”

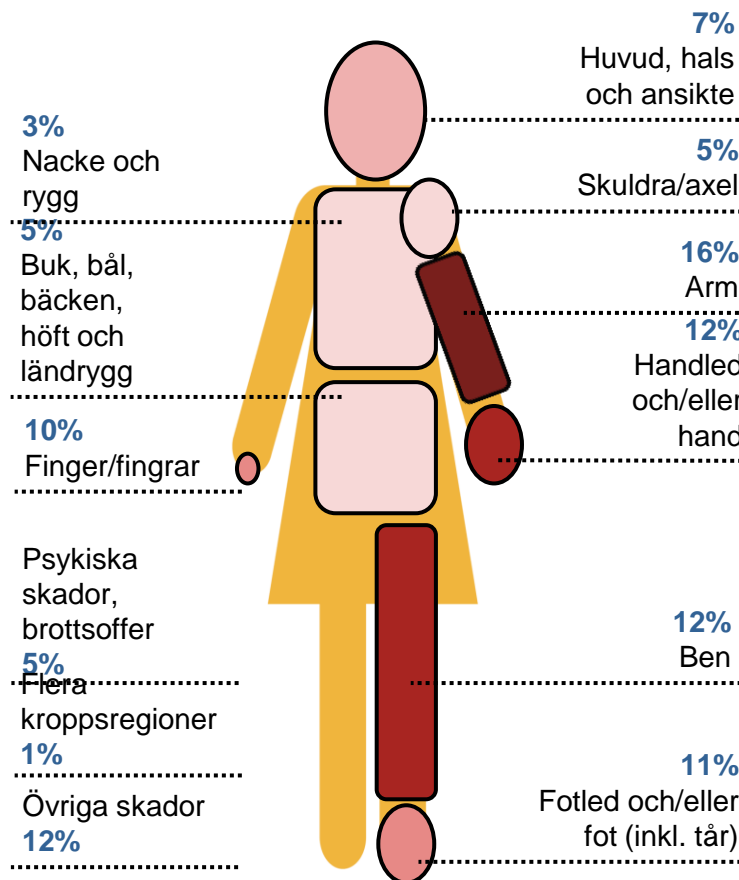
”Sågade och slant med handen. Klingan sågade i min tumme”

Var på kroppen sker olyckan?

Kvinnor 16-29 år

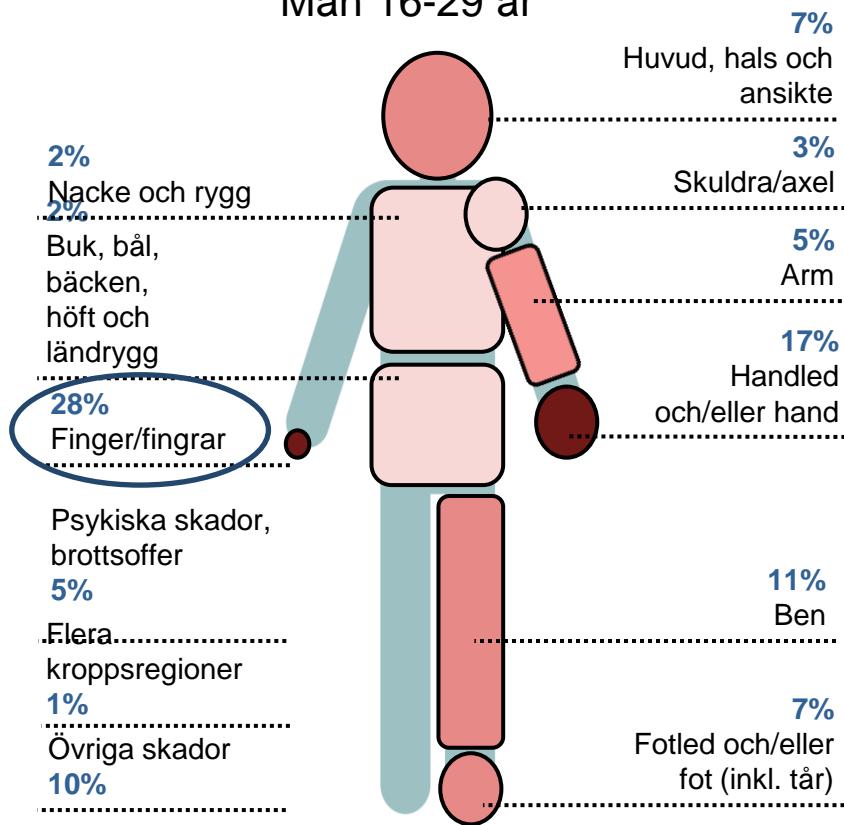

Kvinnor 30-64 år

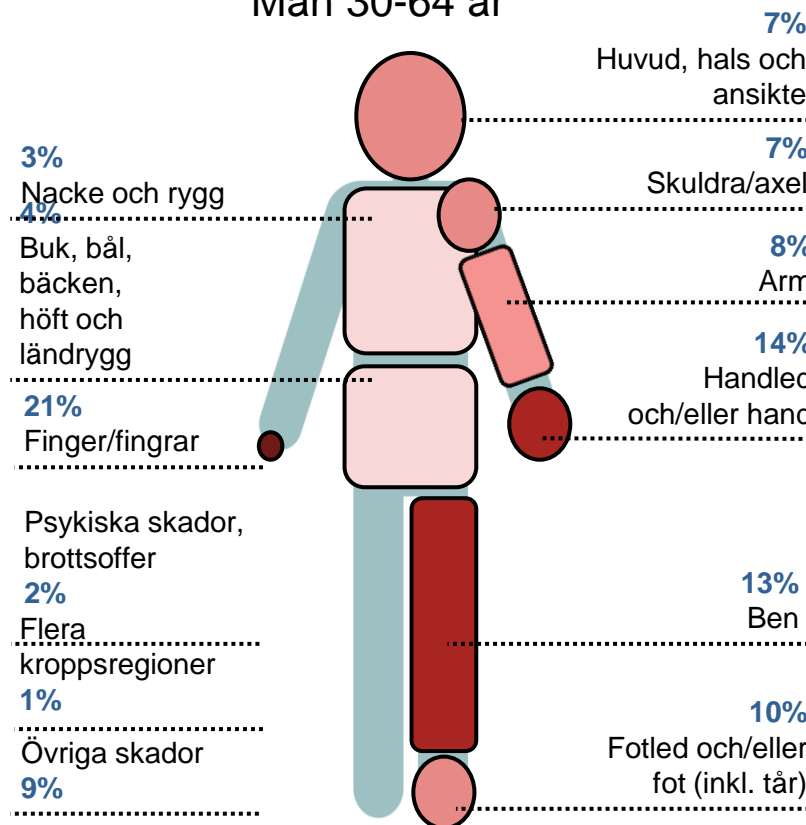

Var på kroppen sker olyckan?

Män 16-29 år

Män 30-64 år

Sammanfattning

- Unga har lägre risk för långvarig sjukfrånvaro och allvarliga arbetsolycksfall än äldre.
- Psykiska diagnoser är den vanligaste orsaken till långvarig sjukfrånvaro bland unga. Andelen psykiska diagnoser har ökat över tid men den utvecklingen tycks nu vara bruten.
- Bland de psykiska diagnoserna har unga en högre andel ångestsyndrom och en lägre andel reaktion på svår stress jämfört med åldersgruppen 30-64 år.
- De yrkesgrupper som har hög risk för arbetsolycksfall är inom bygg och industri för män och handel och restauranger/storkök för kvinnor
- De händelser som de unga har en överrisk i är skuren av kniv och rån
- Psykiska skador pga av brott är vanligare för unga kvinnor